לשון און לעבן

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Published and Edited by A. H. Samet, 17 Delaware Bldgs., Cubitt Street, London, E.1, and printed in England by The Fund Press 119-121 Cavell Street, London, E.1

[illegible] אין [illegible] אויפגעשטעלט אין [illegible] אין [illegible] אין [illegible]

לשון און לעבן

חודש־שפרנאר בײַ דיסקראַנט, מאַנאַטנ־, נעמען אַן קלעסן

נומער ז (תקצ״ט חדש) ניו־יאָרקער ישראל־בוך נאָ׳ אויז לאַנגאָן

„נעשה ונשמע"

קיין ביישפּיל: דו, ישׂראל, ווי די יידן־פאַשיסטן אין דער מאַכט בלויז אין אַן אַנדערן מדינה, אין דער אַמעריקע, ווילן דיך בכלל הנאה. ווי־פיל נאַרישקייט ווי, אַז מיר אַלע, אַז מיר אַלע אַנטפּלעקן דאָס ווי דער דעמאָקראַטישער אַמעריקאַנער, דאָס דאָ דער אַמעריקאַנער אַן אַמעריקאַנער אַמעריקאַנער, אַז מיר אַלע אַנטפּלעקן אַן אַמעריקאַנער אַמעריקאַנער אַמעריקאַנער

[illegible]

[illegible]

[illegible]

בין די הענט הערטן אז אט דער אנטרעפטקייט אין ווינט: „מה הוא רוחם
אף אמת רוחם". דער אמת־הכבד הערט א קבאר, א ווינקל. אויב ער מיינט
נישט אז דיך די ביידה אין דערפאר־ווינט; אין אנטעקנט. הען דער בעבר'
געבעלער הויך אויז אז אויטן מעמנט: „וזיל לא תהיה בריקי — מאל ניטם
געמער דעם אנקעטן דיי ער אויז... אל מעמנ „מי כמוך באלים ד'" אויז א
שטרוכ אויף אין מיט בעם „מאמנת לדעך בכוד".

די ווינ בוחות אל דאנם דיינן נישט קיין פילאזאפישע תקדות. מטיז אז
דיין נאפ מיט נעמאיטע שיליות — עס אויז די הערלות אין מעמדי אמת
אלהקי. דיי ד' האט דערלאכנט מיט דיין אנטאפערן דער נעמס אמרות יפרי
אל, דיי מעמקטער בינם בעל מיט בינם בעדרלטעמקי. בינם חוזה. עם הערן
אויף די מרקבר־דערבנער „מאמנאמנם". „מאמנאמנם". די ריידן דיידער אז
מאם מנים אל מנים דיי אל א מאמן. דיי אז א נעמער מאמנם. דיי האבן אין דער
פרעמנדנים אין נלות דיידער מאמנמנן די טרייסע הערלות דורך דיינע מפרי
דערנאפטיקי ליבן מיט אנם אנפלן אז דיידער מנם הערטרייבנ תמשקרנגאנל
מאם מעיז דיין.

דו מבן קומם בז אין בדולאקער בנטרית. אז די ווינ בדות
קאן מבן א דין תורה דאלמן בינם מאם — אז דער נקמת הנמנע אז קבם
אין בילנער קאן מבן דיך בינם נאר אויזבן דיך אדטרייבן מיט עיקר ישוי אין
ווינעקיים נאר מיט בנבל אליין — — אין מאם טליים דיך: נאמתי בנרי.

צום פלוקלינגען טיים
פון בן־א. מאכאמעדוסקי

ארבי דאם פרטמנ דאר מרגם דאבן
ארבי בפרינבן אנגנבר די דבריר
אז דער נדיל פון ידיבן ליד דאן;
דאם דארן — ארבי בנבראבן די בנרבר!

אז דאם טרנאר נאנץ אינטנליגיבנ,
ניט אין דארן די בנרבר אינגנמנקן,
אין ליד דיב דאל נדען אויף די ליבן,
ביטנרבנם מיט ביז דאם אינטנרנגן.

ביז אז דיבנ לבנמנ מיזב רנמנ
דאם בר דאם ליבנ ליבבר נבנליבן,
אינגנבנמנם אין יאר אנגנבר די דבנבר
מיט בנבראבן דארן ליבן נבנליבן.

בן־א. מאכאמעדוסקי ציה

א ליכטיר אינטרעסאנט אינבאר א פארטרעטער דאס איז נבראבן
בן־א. מאכאמעדוסקי. דאן בין א שטיל אין דקראנבנ־ר ביזר.

דאס איז נבדנם אין די מרינבנ אין דנם אינבנם מן דנם אינבנם ידיר. דנן אין בין
א נדראנבנבנר מן די נאבינב נבנל אין בנם. אנבנבנן קין לאנגאן אין
נבנאבנן אין דקינאנבנ דיך נאמנבנ מיט די בנבנאנבנר מן דער בינבנ.

קלינגלינבנ דנר — דאס מאכאמעדוסקי מיך נאבנבנבנ דיך אז אלנן נאר
קאנבנ. דנם מיר דאבן דיך נבנבן מיט בינבנ נאר. אין מיר אינטנרעסנבנ
די דאבנ. בר דאס נבנאלם נבנבנ דין מן דער אינבנם. מיר מיר מיר אז דאבן
א נבנבנ אין אנבנבנדינבן א נאבינל דנבן בנבנ מיר.

„די מרינבנדי! — דאס דער נבנבר אינבנבנדינבן אין דקראנבנ'
בינבנדיל. דאס דאס דיך נבנבנבן אינבנ מיטבנ אינבנ מאנאר — נאלבנדינבנם מיט
בנ דנבנ מאנבנ!

מאכאמעדוסקי דאבן נאר מיר דיך אנבנדינבנ. נאמנר בר מאן מיט
מיר דאבן דנבן נאנבנדינבן מנבנבנ מיטל „דער נדלר. דער דנבנר מיטם אין
דאנבנ אויף דער מאנבנדנבנר. בר דאס מיר מיר דיך אנבנבנבנ בז מיטבנ אין
„מאנבנ ליבנבנ". אויף ליבנבנבנל דיר. דאס אז אין יבנבר בינבנ בנבנבן די
ליבנבנאינבנ מיבנבנאנבנ מן נאנבנ בינבנ. בינ. נאר די מיטאנבנבנר מן
„די בינבנ אין נאר דער ידינבנ מיבנבנבנבנדנ מיטבנ אין דאנבנ.

מאכאמעדוסקי אז נבנבנבן בז דער אנבנבנבנר בינבנ אין מיר דאבן
דיך אנבנבנבנן בז דאנבנבנ — בז דאס דאס נבנבנבנ מיטבנ אז אינבנבנ
מיט אנבנבנבנ.

נאר די מיטבנבנ מיטבנ מן אנבנבנר מאכאמעדוסקי. דאס מאכאמעדוסקי
מיך אנבנבנבנן בז דאנבנבנ — בז דאס דאס נבנבנבנ מיטבנ אז אינבנבנ
מיט אנבנבנבנ.

— אנבנבנבנ מן דאבנבן! — אין דנבנ דא אנבנבנבנ. מיטבנ אין מיר
מיטבנ! — אנבנבנבנ מן דער מיבנבנבנבנר מאנבנבנבנ... נבנבנ דיך אז
„מיבנבנבנ". דנבנבנ א נאנבנבנבנר. מיט דאס אין נאנבנ. אבר בינ אז נבנבנבנבנבנבנ
די מבנבנבנבנ מיטבנ אין די דאבן מן דנבנ מיטבנ. נבנבנבנבנבנ לבנבנ. בי אז דער
מיבנבנבנבנבנ מיבנבנבנבנבנ מן מנבנ מיבנבנבנבנבנ!

מיט דער דאבנבנבנבנ. דאס אין בינבנ נבנבנבנבנ אז מיר. דיי א „מיבנבנבנ"
דאס מאכאמעדוסקי נבנבנבנבנ דיך נבנבנ...

אין בנבנבנבנ דאס מבנבנבנבנ. דאן בנבנ דאס מיר נבנבנבנבנבנבנבנבנ די נאנבנ
מבנבנבנבנ. דאס אין מאכאמעדוסקי נבנבנבנבנבנבנבנבנ

לב ווי בשעתו בסאמיטער דאלע. אבער סאמאטעטסקי האט מיט א נחמהדיקן קריטיל אויסגעדרוקט ווי בעטריבעקיס. דאס פון ״דשמעתים די דזוד׳אלדיקעס. סאמאלדעטעס אויבנען אין פון אזן נעמאכט א פראמעטאנג׳ לקי ״פרעקי־דאמעטקי״. בדי בי סאמרוטקן אז בי לקמן די טריטס מיט די דייטעטשלקי דיוקי. דאס זכנען סאמאלדע נעמאכן מיט די נאמיטע באמלכעס אינגעי לאנדאן.

אבער סאמאטעטסקי דאס לאכן ווי אויטעמאלען בי דקי פיקי־ לעמעטיקעי ״פרעמעטיי״. בס דאס אים נעמיטן. די מיט א סמעטבע. בי ווי קריטיקעדיגן בעדר אין רעמאנטיק ״די ביטי״ מיט הקמעטבע אויבנען פון דאס דיך כיתתן נעדיגן אין מעקי פון די בן יאר. ווען די ביטעטע דאס עטיטרדע.

סאמאטעטסקי דאס טעאטיק ליב נעמאכן די טריבעטריטע מלאכה. דאס דאס אין מעקי פון די יאר. ווי די אמאלדיטעס מיט ווין לקמן אין אין נעמאכן א טריל פון ווין ״אדי״. בי אין נעמיגן רעמאנטער. קאריקטער. מעבליבטע. דזודאלדיגס אין נעמאכ אלע אויטעיק ״מיתאעבע אויבנען״ אין דקי רעמאנטיק. אבער די פאקטיק. די טיטלע נאטיטע ליטעי ווינע. דאס דאכן נעמאכטע מיט עלטרעטער נאמטאלדיגס אין נעמיגן דבי ביקי פון ווין טאמן.

סאמאטעטסקי אין. די א צוגאב בי ווינע דזודאלדיטריטע אויבנען אויף די אאיריטיטע נעמיגן. פרוב׳מל נעמיגן א פאקט, דאס בי דאס באמראכט מי די קרין פון ווין טאמן. בעת די טאג׳טעטלקע. טטרוטריקע דזודאלדי ביטע אויבנען. קעגן בי אים נעמיגן די א נעבן׳יאר. אבער א דאריטער מיל. מי א פעל׳יבא פון די אטטעטעטן. מיט דעלבע בי דאס מיט נעלעבע כפלות.

סאמאטעטסקי אין נעמיגן א אטטאריטעטי. א אמאלדיטע׳. אבער בי דאס ווין אויטעטריטעטיס קיבאל מיט נעלאטע רעמיאלדיגס אין דקי עטע׳ לעכיגס. אין די נעטריאן מאיטאלדן אין דיך. מי א פריבאטן אינעטס...

מיטן פלעגטיגן טיט פון בי״א סאמאטעטסקי. אין אויטעגיגן נע׳ דאדי אז אינטאריטקע דאבל פון אבידע ווינען לעבן אין ווינעטבל. אין פון דקע ווינען לאנדאן. בטרב סאמאטעטסקי אין נעמיגן א טריל פון אם דקע דאיטן לאנדאנע ווינען לעבן דאס דעדע פיקעטע אין אינעטרעד פעטע׳ פון נאב בי נאב. בי אין נעמיגן א אטטעטאריטלקע. קאר׳ דיקע מליטיטע פאיין ווינען לעבן אין פון אלע. דאס אין ווינע. בי אין נעמיגן א קעטעטע קעגן דעם אויטעגיטעטע ״מיטע׳ דיקע ווינטיגע״. דאס דאס דאס דיך דעריקלע בי בי דקע טיטע אפרוטר פון דקע נבמיגע טטעטליגע אויטלאגיגן. בי דאס קריטיקע אין אטאקע די דזודאלדיטע ״הקעלע קטל ״פארארבע״ אין דקע באארד אין דקעמעטע. בעלב ווינע נעטאריטע נעגאט עטע ווינען לעבן אין בי אלע דאס אין ווינע.

ואל אבי דעם אויבן אבעטריבעטע. אין לעבן מיט נעמיגטע נאטר נאכעטאטע ווינע דקע פארדעטע עבנה. אז א דאגן אדם אין אטטאטאגן די

אויבנען. אין בלעטן בנולאר. בטרבדעטיגן דאבבעטבע ״די ווינען בעטטע״. בי דאס מיט ז יאר בדיגן נעמיטעטע די דאגן דאבבעטבע. אז נעלע — אבער כאלאגן מיט א ווינעגיגן מלינן. אז די ווין אין בנולאבר דאגן אין דיך מיט דאס א ווינען בטיטע. כאטע אויבנאל אין דקי דאר.

לאגיר דאס. אז די דאגן ווינע ווינע דעם אאבעטיגן דבע דבר די. דאס בטיגן אדע בדאס אין דקי בטיטע.

דאס דבע ווין דקי דיריטטעטי יכי נאי בי״א. סאמאטעטסקי. דעלי בער דאס א קאאב דאלבן אויטעגיגע אין ווין בי אויגן לעבן מטיב נעמיגן אויגן מטע אדבע ווינע אין לאבראב.

רחל מרסקי

איך דעם טריגן קבר פון בן. א. סאמאטעטסקי

איך קען אויגן בילד אין דקי ״ווינער טעגע״ פון ב. א. סאמאטעטסקי. בדיי. נעמיגטע פון ווין דן דאדי סאמאטעטסקי. אין פס גלינבע דיך עטע בטיטע. אז די פטריקלקטיגס מיט אז דעם קאאבעטריגן אויטדיגן אין דקע אויטעליגע אבעם אין אראבלאבע אויגן אויגן פאדי. אויף ווילן פר קריבבע. אין בער ביטעטע מיט אלע.

דאן. בדאאב דעטיגע די ווינע. דאבן. ווין טראגיגן מיטע. בין. אויף בעטטליגן נעמיגן. בדאאב נעמיגן. אז בי אין קראבע. דאאב נעמיגע. אז אויף אויגן גלינבע. אז דין לעבן ווינע דיך באלד קעגיגן. אויך דאאב אבער ווינע דעם דאבע. לייבע אין דאאב בי דאאב בעמאבע דאבן דיך אויגן. דאאב בעטראבע. אז דבע א בעבטע אין פארבעבע. דבע בי אבאל אויגן דעבעבע. דאאב בבן דאדע בעבע. ליידער דאאב סאמאטעטסקי נעמיגן דבע דבע אבעטאבן דאאב בי דבע דבע דאבן דיך...

פטריבלגן דאאב אין מיט דבע אבעטאבן פון ב. א. סאמאטעטסקי פאליגיגן א דאגבע. לבן טריגע.

באאבעבע מיט סאמאטעטסקין דאאב אין מיך מיט מיר אין דיך אין דריגע דאר בדיגע. באלד נאר בין קבעבן קען לאגיאב. דאס אין נעמיגן אין א רעבטאראן אין ווינעטבל. ביבין אויטבאאבע טריגבן קאבע מיט מיגבע א בעבע. בעבע ווינע מן אבע. ביי א בדיגע טיגל אין נעמיגן ב. א. סאמאטעטסקי אין בעבע נעמיגן. אין דאאב אבע באבעבע מיט ווין אבע אבע מיט נאלע נלאגיגן דאר.

פליגלען אין בי אויבנטאבע פון ווין אבע אין דיך בעבעבע בעבע טיגל. דאר ווין מיגע אין אין בין נעמיגן. אין דאאב א טראבע נעמיגן. אז דבע דאדיגע דאב מיט ווין אויגע. דאאב בריגבע אין א בדיגע. דאאב מיטבע בעבעבע דיר דבע דבע דאבן דיך ווינע ווינע ווינטליגבע. מן דאאבן אין דאר נאר דאאב נעמיגן מיט א טריגל דאבע בעבן.

— אך האב מאנראסב אויפן אנהויב פונעם אויפשטיין אין אין זיין
אויך האב, אז אויסלכן יידישע אנטפר אין אין ראשן נגמאן הערן!

אין האב אים נגראכטן מאן קאסטלינגנס. דערפון האב איך מאכנטן א
קטיעה, אין פון דעמאלט אן נגמען מיר נגרינן פיינע. תכיר האנדריק פונם
הגן ראשן אז שטרעבן. אז אין בין תכיר נגרינן מנאשן מיט דער פיינער
מאנס.

אין האב בי א מאכאטנגרוסקין נגרינן אין אמר מאנרעיזנגן ביינם בנ'
אין פון אז די צוי אין דייטשן יאר פון מין מין אין לאנאן! — א נגנטס
מיט א מאנטנר. פילנדיקער נגנטר. ראשן תכיר אין בי אינגנטריקאנס אז יקרן
אינגנם. מיט הנגנען בי מנטס אין באריהנג. ראנ מלכנס יך ביי אים אנאל
אינדיסקאנן נגנגם. ראשן האב נישט נגראשנט נגראנטס ראשן!... נאן דער
מיט ראשן נישט!?

בי האב אנבי פינגאל נישט נגראנ קין פלנגנטע מיטנת דערפון. נאר
אין תכיר מאנרגלינן א נגנער פיינע. תכיר נגראנ א מיט ראשים נאר מנגנטע.
בי האב אויך ליב נגראנ אז נגנען אין אינגנם דערנער א מאנטנגם. א נאר
ראנגנגרידנג מין א נגנגנס, אין אראנגן דגם נגנען נאר א נדיסן צאל מין
יידישן עולם רא מאראינגנס נגראנ אין דינג שריפטן.

מאכאטנגרוסקי האב יפר ריינע מיטנ נגראנ אין ין לבנן. ין דערי
ליינגן אין נאר נגרינן הגן בי אין נגנגנן ביינ שריינגנס. אנ אין האב בי
ראנגנ אין א ליד. נגנגרינגן אין יאר אויפן נגיר מרגנגנן ראשן אין נאנגן!

* * *

.הגן אין האב הגיר די נאנגן מין דער שטאנ נגראנגנס
.האב אין נגנגלנן די אינגנם. נאנ אין בין!
.א נגנגנס נגנגלנגנס אין א מרגנדער אין דגם נישנם לבנן
.ראנ נגלנגנ יך אנם אין עלנגנגנס אין דיינם ביינם מגנגנ

.נאר בלוין אין אנגנם ביי ריין נאר מין מגנגנגנס נגנגנגנ
.מארגנגנ אין אנגנ מין ראנם אין מין פין
.הייל הגן אין בין מיט דיר אין קנן מיר בי בי דיינע נדיינן בנגנגנ
.הייס אין, אז אין עלנגנגנס בין אין נישנם מגר אליין

רעדאקציע נאטיץ

אין נגנגנגן נגנגר „לגנן אין לבנדי הגם נגרינגנס יגנין א מיגנגנגנ
אנגנגנגלנגנ מין ה. בנגנגרגנאנ. נגנגרינגנגנ דגם אנגיינגן מין ב"א. מאכאנ'
נגנגנגנגי אנגנגנגן נאנגנגן: „יידישע נגנגנגלנגנגנ אין לאנגנאן 14.3.1913". אין
דגם אנגנגנגנגנ א פינגנאנגנגנ מין דער. יידישער מרגנגנ אין נגנגלאנד. הגן
די מאנגנגי'אנגנגנגנ ריינגן מגנגנגנלנ נגנגנאן אין פינגנגנגנ.

בן-א. מאכאטנגרוסקי

דער בלינדער

האב אין נגנגנגן א האב מיט לגנדר א יאר מיגנ אין דגנאיק. אנגנר נגנגנ
נגנגר מין דגם. ריין אנגנגנגלנ ראשן מגנגנגנ אים אין מגנגנגנ נגנגנגן ריין אין נגנגר
מיט ראנגנ. אין מין האב מין ראנגן אנגנגנגלנאנ א נגנגנגנ מאנגנ ריינגנ.
בלינן מין אנגנגנגר ריין ראנגן קאנגלנגן האב יך אנגנגנגנגנ מגנגנגנ ריינגנגנ
נגנגן ראנ אין האב ראנ נגנגנ גנגנגנגנ א נגנגנגנ באנגנגנגנ. נגנ בלינן מין ריינגן
ראנ. נאר אנגנ מין ראנ מגנגנגנ אין נגנגלנגנ מין האב יך אנגנגנגנ.
נגנגנגנ ראנ האב נגנגנגנ אים.

נגנגנגנ אין מין ראנ אנגנ א מגנגנגנגנ אין ראנ נגנגנגנגנ אין ראנ נגנגנגנ מגנגנ.
ראנ נגנגנגנ אין ראנ נגנגנגנ מין ראנ מגנגנגנגנ מין ראנ נגנגנגנ מגנגנגנ.
ראנ נגנגנגנ מין ראנ נגנגנגנ אין נגנגנגנ. אין ראנ נגנגנגנ מין נגנגנגנ.
נגנגנגנ מין ראנ נגנגנגנ מגנגנגנ אין נגנגנגנ. ראנ נגנגנגנ אין נגנגנגנ.
ראנ נגנגנגנ מין ראנ נגנגנגנ מגנגנגנ אין נגנגנגנ. ראנ נגנגנגנ מ

יעד אויפן אין א פרעמדן קאריאדאר. אין פון זיינעם קיינטאל נים ער נים אין
נאר אויבן נים אין נאנץ.

א מיר דאל, דעם איך האב דיך אויסגעקוקט אין דער אויבנים אין די
פאסטנעם פון בין הזמנות האבן דיך פרטאיים אויבער דעם קליינעם קיינער
ביינעלעך. האט דיך מיר אויסגעזאגט די נים דער בלינטער נאנץ אין דער
דאנ אויר נעמען נאר יחי יי עטיליך טויזנט נעמער. דאלדן דיך אין
אויגנער די קברים אויסגעגריבן. אין פון נעזאגט דעם חיל ברוכו נאר אין
נאנץ מיט דעם נעזאגט פון נים. אויליך דאנדאלה. דען איך בין מיין גלייכן
אין בעם האב איך. דעם טיידטיין נאנצגעבן בינט נאר אלץ. נעזאגט
אין מיר האט נעטיינט די דייטש דערבייטעט קלות דאלדן דאנ אי מיר
אויר נעזאגט אין נעזאגט דאנ נעטיל אין דאנגעזאגט פי א נעזאגט דאנ דעם קיין
עדם נאר נים. דאנ אויגן אים קומט נאר.

איך בעטראכטעט די נאר איך בין דעם בלינטן דיבער דערבייטעט. האב
איך אים די קרעפטן מסבב אויסגעזאגט אין בלינטעם מקבל. איך אי מיר
האבן דייטש ליבן א פרעמדר נעטן דעם מיין באמאנען נאר. מיר -איך דאנק
איך. הערדי. דעם יבנעם נאר האב איך מיין נים מארגעלט מיין נעטה אים
אי קעטיק. מאריקערט. דאנ אין נאר מיר מיין נעזאגט א נעדיטיים. אין באמאנ
איך האב נים אים קיינטאל מיין דאנים נים אויסגעזאגט. אין פי אבער מיר
מיין נעזאגן דער נים באמאנט אין איך האב מיר מארגעמעלט. אי דען איך
דאלדן אים אבאל נים נעטראגן אויך דעם דאלדן אלאנד דיי נעזאגליך. דאלדן
פי מיר מיין נעמעלט.

פון דאנ אבער אויר נעטראגן. אי דען איך בין אין א נעדיטן נאנ דיבי
נעזאגטן. האב איך דעם אלנן דאנים נים נעזאגן. די מסבב דאנ איך האב
מיין נעזאלן אנגעדייט אין דאנ. האב איך נעמיט צייקלייטן אין דער
קעמענע. אין אנדרינ האב איך אויליך נעדייטן אי דער בלינטער דאנ דיך
אויגערייטעט אויף אי אנדרין אלאנד. איך האב אים דערייטער אויסגעזאגט
נאר פי אי אין פרייגן נים נעזאגן.

דעם נאנצן נאנ האב איך מיין נים נעקאנט אריינגן אין דאנאר ביינאנט.
דען איך בין מיין נעלבן אין בעם. האב איך נאר קיין דינג נים נעקאנט
אויסגען נעזאגטן דעם אים. נאנצגעבן אלבעם נעזאגטן. נעזאגטן דעם
נעזאגטן אין דאנ אויר. איך האב דיך אליין נעגעבן אים בם אי נים מסגליך
אי דער אלנער דאל אליינלן דאנ קראנק נעזאגן אין דיך אנגעזאגן אי
דער דעלם אין אמיטער אין אייגנער בלינטיגן. אנגעי נאר אי אי מיר
נעזאלן אי דאנם דיינ דינג דערער אין בין דאנ אים אויסגעגעבן אין דער
דיים נאר אלנע. אויגאנ אין בלינטע ליים. דערנאר אי אבער מיין אריינ
נעזאגן אי אויסגעזאגטליכן דען איך האב אים איך נעזאגטן דיינער
נעזאגטן דאנ אין דעם דאלדן אלאנד דיי דערי. דיי נאר בראנאר אים דערזאגן אין
דיינם בין איך נים עגזאמן אי אים בעזאגלאנן. איך האב נעזאגט אי איך דעל
אים דיינם נאנצן א דאנגעלנע נעבנד דייל איך בין אים נאר אויליך דיין דאנ

מיין נעזאגן. איך האב אים איך נעגעבן דאנ נים אים אי נעזאגן אי אויב
אי אי דלילות נים נעזאגן ביים בעזאגן נעזאגן.

איך האב נאנצגעבן די איך דיין בלאנן אויב דאנ א שטיקל א שטיקן
נעזאגן. אי האב איך אנגעזאגט נאנדיין דאנ אין דיך שטיין אבער נים נאנצגעבן
נים דיין נעזאגטליכן -איך דאנק איך. הערדי. מארקעריט. איך האב נים
אויסגעזאגט דערזאגן די דינג בלינדיג אנגעבן אויגן דאנן דיך די א דיר נעזאגן
אין אויסגעזאגט דאנן דאנ דיך דאנים נאנדיין.

די דאנגע דאנ אי מיר אבער אלין נים נעזאגלן אנלאנד. איך האב נעזאגן
די אי דיין בעזאגן דעזאן נאר אי קען נים. אי דאנ דיך אבער נאנדיין מארגאנט.
אין נאנצגעבן די אי דאנ דאנ מיר דערבייטלן. אי אי דאנ נאנצגעבן א נאנצן נאנ נעזאגטן
לינן אין בעם. דיין די אלנער בייגער דאנן אים די נעזאן. דאנ אי אי מיר נעזאגטן
די איך דיין. אי דאנ אי דאנדיין אין אין נאנדיין נים נעזאגן דאנ איך נים נעזאגטן.
דאר דאנ איך אים אויך דיין נעזאגטן אי מיין אויסגעגעבן נאנדיין אין דאנגע. אי דאנ
מיין נאנדיין אויגנן נאל דערבייטלן. מיר נעזאגטן אי איך בין אויגן מיין
דעם.

דעם דעלבן מארגאנט. דען איך האב דיך אויסגעזאגט אין דער אויבנים.
האב איך דיך דערבייטלן דערגעגעבן אים בלינדן. איך האב אים קיין דאנדיין
נים נעזאגט. איך האב בלינדן נעזאגלן אייגנאנדיין מיין קליינן דינג אין
דיינער מיין מיין דען. איך האב אבער נעזאן די דער בלינדער דאנ נעזאגט
נים די דעם אויגן דיך. דיך נעזאלן אויגנן אי אי מיין דערבייטלן דאנ
איך נעזאגטן די אי דאנ מיר נים.

— מארגאנט שטיינגן איך? — האב דער בלינדער מיר נים נעלבן
מארגאנט — דעם איך דען נים מיר. נאנדיין!

— אי אי. נעזאגן! — האב איך נעגעבן — נאנדיין אויגן. דיין נאנדיין
— איך דעם. איך דעם מיר. נאנדיין אי איך האב איך נאנדיין דערבייטלן
— דאנ דער אלנער דיינער נעזאגן — איך האב איך מיין לאנ נעזאגטן
נאל איך האב בלינדן אויגן נאנדיין נים נעזאגן.

איך מיין בייגעזאגטן מארגאנט די איך דאנ איך נעזאגן. האב איך מיר
נעבלאנגען. אי איך דעם נאנדיין נים. נאר דערגעגעבן איך דיין דאנ דאנדיין א דער
מארגאנט. בלינדן דעם נים די אויגן. די נאר איך דעם די נעזאגן מיין
אנגעזאגן דיינגעגעבן. דיינגעגעבן איך מיין דער די דעם. דערער אויגנן דאנ אי
אויגנן נאנדיין אין אין דעם דעלבן אלאנד מיר דער. די נאר בראנאר אים דערזאגן אין
דיינגעגעבן בין איך נים עגזאמן אי אים בעזאגלאנן. איך האב נעזאגטן אי איך דעל
אים דיינגעגעבן א דאנגעלנע נעבנד דייל איך בין אים נאר אויליך דיין דאנ

שמעקס נים פון נעבן. אן דאס אין טליח דערפאר דאס מיר דאבן נים קין קלין נעלט. אנדערע מיידער דענען אלין אן אריס אן שיין מיידער אלאבן דך מיר דער דעם. מי מילן זי נעבן אן מי נעבן נארנים. דערפאר פארדרעסן מי מעבנטער. אן נים איז א פאטם אן מי הלבנע מעבנטן דעלן מיזנר דאבן אן דער פון מיר נים מיז. אן נים מי מי דעלן מיזנר פארבייגיין דעלן מי אים מיזן דערפאר דאפקלט באלייגן. מי הלבנע מיזנר דאס אן אריך נפאטם דענן מיר. דענן אן דאס מי מיזן מי דערשיינט אן דער מיר פון פארבייגיין מיזנר.

— נא מי אזוי דערקענט אזר אן מי טרים אן מעבנטן דער נא אזן א נעשפר. אנער א אלגעמיין — אזן בין ביינדיקיט נאך דער נעפאמען — לייקן אויסדרוק אן אים דער אכאל דערקענען א מעבנטן. אבער נים דורך דענק טרים.

דער מלגעבער דאס א פטיקל נעבן אן אן דאס בין מעבנטן. אן דאס מיר נים מיז נעבן אים נים פארבי מיז דענק אים פונדעם דאך. יעמנדס נאך דענק א מעבנטן מעבנטן מיר נעבן אים פארבי מיז מיר אן מי א מלגעבן מיר מעבנטן אזן מעבנטן פארבייגיין. אן מי דאס אנגעמען דער מלגעבער אן מי נאר אן דערגעבנטלעך מיר מי מיר אנגעמען דער מעבנטן.

דאס דענק נגעפארבן מיר דאס מלגעבן דענען מיר אזן דער נים נאך אן אים נגעפארן אויגער מיר! צייטיקן. יעמנדס נאך נאך אויגער אל מין נאך אן אים גרעסערן דאס מי מי מיר שיין פון דערגיין נאפארטן אן מיר מיר נים נאפנען אנגעקיקט.

דענק מיר לענען דאס אך מיר אלגעם נגעזאגט. מי דענק מיר מיר מיר עלעמענט מי אן מיר אן מי קינדער אן אויגעלער דאבן אים מעמאנט ליב אן דאבן נאר אים אויך דיך אים. מי קינדער דאלגן אים דבער דא נים נגלאבט דאס. אן אבער מי מיר א מלגעבן אן לענען אויף דאס דאבן מי קינדער אן מי מי מי מי מי נים אים.

מיר א מיר מעמענער דאס אך דיך מיר נים נגעבן אנגעזאגט אויגער נגעזאגט אן מיר אן מיר נים דער נים אויסגעגעבן דערגיין אן דאס קינדער בין מי דאס אן א נאכטשאטן דער מיר מיר מי דער מיר מי אלגן אויך מי מי נאר אן מי מי מי מי מי

ש. זאלקין

אין האסט מיך פארטריבן

אין האסט מיך פון דינגערן נאריש פארטריבן
ווייט אלינען, ווייט, האב מיך הערט נישט קיין קלאנג,
נישט געהערט קיין תפי, הערנען אז ליבן.
פאר דערנען אז ווייטן הון פון מיר אויר נאר.

אין האסט בעגריאבן מיך האסטנט די ווילן,
אויף שטילקייט בעגרעבן מיין ווילן,
אז אויגען בעגריבן מיך אז פארהיילן —
קיינען א טרייסט־קלאנג קיין בעגרעבנעס אז שטילן.

נאר מיר הון אלינען, האב דערן בעגראבן
מיין נשמה די מיינע פארהיין
אין האיז אין נאכן פון נשלעפנע קלאנגען
ביינאל מיטרינען שטיל בי האנען אנטפיין.

קלי זילבערג

שנת־העשור

פאר דיר אליין מיין האיז נאר שלאנג.
פאר דיר אליין אין הערט אז לעבן
אין אלעם האב איך נאר פארבאנ.
בעגריין בין איך דיר אלעם אז געבן.

די ביטר דער חלום פון מיין שפלן,
פאר דיר בעדיי מיין ווילן.
בעגרעבנס. בעגרעבנס. דער נאכן יחד.
נאר דיך נאר קיינעם נים פארבינד.

די האנט אונדז אויסגעבויגן פון שלאף
אין אויסגעבאכט פאר אונדז די מיין.
די האנט דער יקלים באדיין שטאלץ,
האב אונדער שפלץ ווען מיטגעטיין.

יקראל. ווי בין איך געשלאן אף דיר.
די האנט פון קינעם בעגראבן אונדז בעגעגן.
בגדרים קינאריקן אויסגעבראכט
מיט ווי מיין שפלץ ווייל איך דיך בעגעגנט.

י. ריבסטיינער

יידישע פילאזאפיע אין טראדיציע

ג'ענר קאפיטל

די תורה און די ווערטער

תורה בעטה האב אנגעהויבן די טראדאלאגיע פון דער אינטיקער צייטליכ־
קייט מיט ערשטן בעגעגנס אויבערין אן דערבייטן דיר מיט ווילען פריבען
צו פארהערן דיין שטילן פריבן. ליגט דער אנגעגעבנער לעבענס־פרים פון
יקנן דער אין תורה בעגט. האבן די פארשים אויסגעדרוקט אז דער אינבע־
נאבן האב מאסרים בדרי בריבנס בדר הערקנס אבא אן פרעגן יאר פאר
יצחק מגרים. האב אין גליך דר בים בעגר בעגר הערקנס יבן הערקנס אן אבאן
יאר בדרינ.

אמת. נעבן די אינלינען פון פארשיעדענע בעגעבן האב בעגן נעמענ
נעגליבנגנ דעק אז בעגעגנס אז פלינן אויבר פריבר שטיינבי. די אויך
אויסגעקריגענע בילדער פון תורה אויף די בעגלן־בעגנס פון ווילן. האב האבן
בדרה. אז בעגנר מרובעגנר יאר מאין אבהרב פון תורה בעגרים כראבאלאגיע
יבנען שין די פארשיעדענע בעגעגן נעגרינ בעגאביקער אן קינסטלער. אבער
בעגרה פרעגן נאכן בעגעגנס נעגרינ דיך אז קלשרוין די ערד יבנען אנגעגאר
נבן פאנאלן. בעגסטעלן אן טעגאלאגישן קאנטליקאגיבן האב תורה בעגה
אנגעגיבן די כראבאלאגיע מיט דער נעגעגנים.

אז די נעגעגנים פון בעגעגנס אויבערהאבן בי ערד אויבנע. האב נאפי
פארשים מיט קאפטן יעגנ בעגעגנס בעגרינ יאר צוריק. אין הייסבעגנאנטליך נאפנע
מיטן נעגיאלן.... די שין דערלערנס אן פארין קאפטעל זאל האבן. ליגט
די פארשים. פארנאנגן א דער לאנג מיט דעם פרשנן בעגעגנס בעגעגנס באיטער
יעגיק. חקרן בין דעם פרשנן בעגעגנס אויבערין אז ערד אויבנע. האב נאפי
מיטן דעם אויב אז יין בעגינן די אויבערשאנע פון בעגליכער שיינבער
יאר. האב האבן די פארשיעדענע פלינן שליבער אן בלוער בעגבער
פרעגנס פון דער אינבעגיקער בעגליכאנגן. אן הבן די בעגלאנן אין מיט בעגלינ
נבן בעגבעגנעגלן. אז די אויבערשאנע האב דיר אנגעגיבן מיט פעגנ
מיזבעגן יאר צוריק. הבערלעגן שיינבן יאר צוריק אויבר פנר. האב הבנן
פארבנן אבבעגלינע באיטיין אז די אין פלינלינ בעגנבן אן ערבן מיט
קאפטן בעגן שיינבן יאר צוריק האב די דיך בעגבריקן.

הבן האב שטערין בעגבנן די לאנג ביין פון פארבאנ. אן אויבר
בעגעגאלבער פארשיעדענער פלעגאבלבן. אן דער אין מיבר פון בעגן
פרה פינבר. אבער אן יאר ווה. אין אויך הארב אבערבעגן בעגראן נאנגן
פארבאנ. האב הבנן מיט אלין דערלאנגן בעגראן מיט זיין אן האר. פאר
פלינבן פון די האבן נאר בעגאב אן ווערבן אן בעגבנה אן האבנה אויבאר
בעגבנן בלעגער אן ערבער פון א האפנבן פלינבן. אבר די בעגן קאן מיט
יאבן. אז די פארבאנ הבנן בעגין אן א האפנבן בעגבנה אויבערבעגן אן

דער יונג האָט די פאַרשלאָסן קלאָר פאַרבי. שייד זיך ווען דאָלגן בעדאַרפט זיין פאַר־
פרידן אין צרישן אין פעטלקער מיט דאַמעס. אין דער קאַל אויף זיין באַרוהיקן.
אַז דיינער זיינס אויף נעמען די מיצירקע אין מיטן. שייד די דאָנען נעמיריקן
נעמיאַרן בעת די האָבן נעמען נעלעסער אין מיטער אין אַ שאַרפע נעמעס.
מיט מיין אונדערן. אַז אין בעזן־מיטן פיר. דאָר מיין האָט אַנטרעקן די נאַנען
באַמאַנען. אין אַנאַל נעמען אַ דאַרפטער קלאָסאַן אין דען אַ קאַמאַקלאָס האָט
נעבראָכן די קרד. נעמען די אין אין אויבנלאָן באַרעקס נעמיאַרן מיט אַן אין
באַנען בעזאַנען מיט אַנדערע אַנען פאַרשוויטערנע באַשעפטיקן אַז פיטערקע
נעבעבן.

אין אויראַנע אין מיט דער אויבערקאַנע אַלין נעבליבן נעמאַלאַנען מיטן
מיט. אָבער אין בעזן־אַנפיקן האָט די נעבן פאַרבעבעס דעם האָנען מיט אין
מיט. די לעבען בעזי הערעס יאָר אַנטפערסטיס מען דיך בעזן נאָנע מיט
נאַמאַראַלאַלן. באַנעקלעקן אַז יעמען יאָר דאָס דיך דער פטרעס פיטן
מיט מיין ביך אַנטאַרע בעם ביך מיטן אויס האָט מען אויפנעמען דעם פאַלאַנע.
נעמע שטאַר ביי בעם פיטען שטראָפן נעמען אין בעפאַנעטעלן. אַז ער האָט אַנגע־
הויבן צו פלעגן מיט זעמע פיטנען יאָר בעדיק. מען האָט אויך אויסנעקלעבן.
אַז די וועלבע באַל יאָרן פלעגן דער מען. אַנאַטיראַל אין בעזאַנאַלס. אין
די בעזיק האָטער־פאַלן פטראָנען מיט בעקלעבן. דאָס זעבען פאַרהיין נעמען
די נאַנען אויבערקאַנע.

פאַרשיידענע הויפטבאַטאָנלעכע טעאָריעס זעבען פאַראַנען. דיעס די מיטע.
דאָס יאָר האָבן פאַראַרבאַכט דאָס פטלעלען מיט דער אין דאָס אין אויראַנע
אין אין בעזן אַנטרעקע. אויבן מיט די לעבען אין — אַז אַ קיים מיט הויבן
בעדיק האָט דיך נעבליבן אָבער די בריים מיט אַנלאַנען יב. פיילטערן אַנ
אין בעדי אַז בעדיק האַלטבעיק דעם נאַלאַנטראָנ מיט קעמען אין בעזן־יב.
די בעדיק דעבען אַנעם פאַרבעבן מיט אין אַנלאַנטיק אין לויט דער אַנטרעבע.
נעבן מיט פיטערקע אין דעמיטע נעלאַנ. דאַלן די קיין דין אַנטערעבאַנען
מיט לעדיק בעם אַנדער בעדעלע פיטעבס יאָר בעדיק. דעם דער יב אין פיי
נעבראָן האָט דער נאַלאַנטראָנ אַנבעדיקן אויין בע עלען אין בעבעיק.
אַנטאַראַנטעריק די עיר פיילן נאַנעבן בע אַנב. דערבען אין די אין מאַנע מיט
אויראַנע אין בעבן־אַנטעריק אין מיטן מיט מיין בעלבע מיטעבס יאָר פאַרבעדען.
אין די נעבעבס אין בעבן־אַנטעריק. די אויך אַנטם דעם מיטלבעריען יב. דאָס
דעבען דיך נאַרבעבע נעבען מיט אויב. אין לויף מיין דער אויבערקאַנע. מיילן
די אַנלאַנטראָנ בעבן־ריקיס האָט די נעבעראַנ מיט די קאַלטע בעבן־יעדען. האָט
אַנבעבאַנ אַ מילן קלאָסאַן באַנעבען אַ מיטן אין די פאַלאַנ. די אויך אַנדערע
פעבעריות דעבען דאָס אַנטעבאַנען. (מיטבע אין דעמיר, נידיאַרק מיטס
נידיאַנ בעבאַנבעבעבע מאַנ.)

מען האָט דערבעבן אין בעבן־אַנטעריק אין אַנטם דעם מיטלבעריען יב
נעראַנטס בעדיק נעבעבען דעם אַנדיק אין די הינדערטיק אַנטרעקלונג אין די
אַנבעריקן בעיטלאַנבע מיט מיטבעבעבן יאָר מאַר דעם מיט מין דער אין

בעבעראַנע. מיילן בעבעבעס דעבען דאָס נעבען. — מען האָט לעבעבע אַנטרעבע
אַנען מיי יעבראַל אין יעבראַל מיטבער מין פאַרשיטבע נעבעבען אין מיט דער
מילף מין די ביבע דאַנטראַקטאַנ בעבאַנבע האָט מען בעבעבעבעלע. אַז די
האָבן דאָרט בעלבעבע מיט לעדיק מיט לעדיק אַנטבעבע יאָר בעדיק. ״מיטבע אין
דעבעדיק. נידיאַרק מיטס. נען דאָנאַר מיטס אָבער אַנדע די נעבעלעבע
מיטער אַנטבעבע אין די אַנטבעבעבע בעדעבע אין מין פאַרשיטבע נעבעבע
אין מין די פאַר־כראַנאַלאַנבע בעיט נאַר מיט בעבע נעבעבע נעבעבע.

מיי מי פאַרבעבעבן די מיאַנע. פאַרבאַנ מען נעבעבע מיט מיין בי די
פאַרשיטבע בעבעבע האָט אַ מיטבעבע אַנבאַנ מין די אַנבעבע עבעלי
האָבע? מיאַנע מאַנע אַנבאַלאַנ מי פאַרבעבעבן די עלבער מין אַנבע
בעאַנבע אַנבעבע מיט דער מילף מין אַנטבעבע מאַנע. אין די מיטען
דיך. אַז דער אַנטבעבע באַנבעבע די מיט דערבעבע מין דער בעאַנאַלאַנע
אין מיטע בעבע. פאַרבעבע אָבער האָט מיט דער מאַנבעבע מין דער
דעבע. דער די עבעלבעבע אַז מיט אַנטבעבע מיט מיין בעבעבע
קלאָסאַן. מאַר די האָט דיך אַן אַ נעבעבע מיט מין אַ נעבעבע אַנע אַנבעבע אין
פאַרבעבעבע אַנבער די דעלבע אין דיך אַנבעבע אַנבאַנטיק אַנטרעבע. די
מע מיט אַנדיך בע מיט בעבעבע מאַנ מיט מיין בעבעבע אין קלאָסאַן מאַנבע.
מען האָט אַנדיך אַנטרעבע דאָס אַנ דער בעבעבע אַנ אַנטבעבע אין אַנטבעבע.
בעבאַלאַנבע פאַרבעבע האָט מען בעבעבעבעלע. אַז אין פאַרבעבע מיטבע.
אין בעבעבע אַנטבעבעבע אין אין בעבעבע פאַרבעבע מין די אַלבע בעבעבע אין
אַנע. אַנבעבע אין אַנדיך מין די אַנטבעבע אין אַנטבעבע. בעבעבע דיך אַלבע
פאַרבעבע פאַרבעבע. מע אין אַנדיך בי די די אַנע מאַנבע אַ בעבאַלאַנע. אַ
בעבעבע מין די בעבעבע — מין בעבע. בע בעבע אַנבע אַנבעבע — האָט די בעבעבע.
בעבעבע אַנטבעבעבע אַנ אַנבעבע אַנבעבע. בעבעבע אין אַנבעבע בעבעבע.
בעבעבע מין די בעבעבע אַנבעבע מיט אַנבעבע אַנ אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע.
אַנבעבע.

די בעבעבאַנבע פאַרבעבע האָט אַנדיך אַנטבעבע דער אַנבעבע
אין פאַרבעבעבע. בעבעבע. די דער בעבעבע בעבעבע. בעבעבע מיטבע האָט
אַנבעבעבע די בעבעבע. דאָס די אַלבעבעבע בעבעבע אין אַ דערבעבעבע
בין אַ האָט דערבעבע די אַנטבעבע אין אַנבעבע. בעבעבע בע: ״די בעבעבע
דאָס בעבע האָבן בעבעבעבע אַנע בע האָט. אַז די בעבעבע אַנבעבע
האָט דיך אַנבעבע אין דעבעבע. אַנבע קען בעבע אַנבע אַנ בעבעבע אין בעבע
בעבע בעבעבע אַנבעבע בעבעבע מיט בעבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבע בעבע.
בעבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע
אַנבעבע דעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע
אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע
אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע
אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע
אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע אַנבעבע בעבעבע אַנבעבע

די העלטער. נו, צוזאַם סיטשע, די פאַרטרייטונג פון קולטורן, ז. נעבן נאָך אַנדערע (היסטאָרישע) זכות (פּלוס) פון דער אויסגעד, אַז די אַמעריקע פּיוניערן האָט זיך אַנגעהויבן פון קאַמף פון מיזנס יאָר בתרק אַז אויבער פון דיי אין — בעריטאַנד־ראַסעל. (.א נעסטיקן פון דער „פּרעב־ליקער פּיוניערן", ז. נעבן)

פאַרשטייט זיך, אַז פאַרשטער האָט אַבער נאָך קאַמף דער מיזנס מיזנס נעקאַמפן בתרק נעמען האָט אַן דער די פאַרטרייטונג הערנען זכות אַנגעקומען פון דערנעבן זיך פון פון דיליגע מיזנס צו פראַנטיר. דער בתרק נעמען דאָס דער מעה לעבן. דאָס עד אין נעבריין נעמען אַן אַלטן מענטש פון לעבן דיי מיזנס דיי הערנס אַן פונעם יאָר בתרק, אַן אין דערנעבן נעמען אַן קענטלען דיין. דער נעמען א פון מער. דיי די. דיסטאַרטונג באַזיין אַז די אַמעריקע פּיוניערן האָט זיך אַנגעהויבן אַן דעלטאַרשאַל בתרק מיזנס דיי פון אַנדערס אַנדערן אַן נעקאַמפן אויף אין דער מעה דיי הערנס. פון אין אויף פאַראַנען א פונעם בתרק דיין נעמען דער מעה דאָס אַן נעמען אַן אַמעריקע קנאַה פון די מענטשן פון פאַסטערנטאַל דיילער פון אַרגענטינע. (נעראַנטע ד.) די אַרבעטן קנאַה פון די מענטשן פון פאַסטערנטאַל — „די הערבע מענטשן כל דער נאַן". (נעראַנטע פון) די דעקאַדע אויף די אַלטע מענטשן נאַכנעמען אַן האָטנעמען דער מיזנס דיערע דערנעבן פלעגט מיט די „הינטער: פאַסטערנטאַל מלכים. (יוסף בן מתתיהו־פלאַוויוס קנען אַנאַן) אַן די לעבנס נעלאַנגען אַנדערנעמען דער בעדרעקיס אַנדער דער מיזנס פון אַנלאַנטיען יב.

מיזנס תורה בתרק דאָס פאַראַרטרעטונג דער די פאַרטרייטונג נעמען דאָס אַנגעהויבן פון קולטורן די ערד. אַז נים דער די דער נעמען נעראַנטן פאַסטערנטאַל. אַז דער פאַרלאַנגען אַנגעלעגן אַן פון מיזנס מיזנס אַנגעלעגן פון מיזנס יאָר פאַר דער אַנגעלאַנגען פון ערד אַרבעט. דערנעבן די פאַרטרייטונג נעמען דער פאַסטערנטאַל. אַן אויף די פאַסטערנטאַל. לעבן נים אַן הערדונג אַן מיזנס נים קיין ישובים; קיין בעדרעקיס, דייל יעדער פון די דאַרפן פון אַרם אַן אַרם בדי אַן דער נעמען פאַר דיין פאַרטרייטונג. דער נעמען נעראַנטע דיי „לא נעם אַלע דאָס דאָרף לעבן דער יחידי..." אַן פון די אַלין נעבליבן דערנעבן פלעגטיקלי דיין. דאָס די דאָס באַנעמען אַן קאַמף קנען דיין אַן די אַרטנעמען בילדער אויף די פעלדער דערנעבן פון דיילן. דאָס די דאָס דיך אַרטנעלאַנען אַן דערנעבן.

די פאַרטרייטונג נעמען דער מיזנס נים קאַמפן דער מיזנס יאָר בתרק אַנגעהויבן פון פאַראַנען דיילן פונעם אַן ערד אַרבעט. דייל אַן דער אַרטנעקריגן אַן דער פון דאָס דער דיין דיין נעלאַנגען פאַראַרבעטן נעמען. דאָס פון דער אַרטנעלאַנגען דער מיזנס דאָס אַן נים נעקאַמפן אַן נים פאַרשליינען דער דעלטאַר נאָך. דער קולטאַר אַן דאָס נעמען א מיזנער אַן אַנגעמאַן די יעדיקע נעמיטקן פון דיין נעלאַנגען דאָס דער אַנגעהויבן די ערד אַן דעלטאַרשאַל. פונעם דער די בעדרעקיס פון אַנלאַנטיען יב אַן אַנגעדרעגאַנען. דאָס דאָס פאַרגעלעגן דער קולטאַר אַן דעלטאַרשאַל. באַפרייט פון אַרן דער פון דיין נעלאַנגען אַן דיין די יעדיקע פאַרשליינען פון דיין נעלאַנגען אַן דער

דער קולטאַרשאַל באַראַנטערס נעמען, דאָס די פאַרגעלעגן נעמען אַנגעהויבן דאָס נאָכדאָס דער נאַטורפאַרבנס: די דאָס נעראַנטן קאַנאַלן דאָס דאָס דער בעשטיי אַיין פלעגן אַן לאַנד אַנ נעמען נעמען אַנדערס אַן באַראַנטן דער נים נעראַנ פאַר דיערן פאַר דער מאַרקע.

דערנעבן דאָס די דיך אַן מענך פון בים אַרטנעלעגנס אַנגעהויבן דיין פאַר דער מעגליך בעדיס. דערנעבן פון נעראַנען אַן פונעם בעדער. דער די דאָס נעמען. דאָס אַן דער דערנעבן פאַר דער בעשטיי. אַנגעדיקלעס א קולטאַר אַן אַרבעטנען די פאַסטערנטאַל. אַן בי די אַנגעהויבן פאַראַלן נעקאַמפן אַן נעראַנטן פון פאַסטערנטאַל. די אויף קאַנאַלן נים די פאַסטערנטאַל. די דאָס נעמען דער נעראַנטן אויף די אַלטן פאַרשליינען דער אַנגעהויבן אַן דאָס אַנגעהויבן אַן אַמעריקע פאַרשליינען דאָס אַנגעהויבן אַן דאָס אַנגעהויבן אַן אַמעריקע. אַן אַנגעהויבן אַן אַנגעהויבן אַן אַנגעהויבן

"ס. — דאָס דאָסטער בערעך פ׳טרינק׳ ; און ד׳ אַז אַס !!
דייל ד׳ דאָס דיך דעמאָלן אין דער סטרוה. — —
דאָלט ד׳ בלייבן געקלעבט בײַ אַזעס בײַנע אַפּ אַזעלינקע,
ד׳טאַרלאָזן ד׳ ד׳ לעבעדיקע כוחות אויבן — — —

2

אַזעלינקע פ׳בלייבנע טערן ; דאָס בלוט אויבן דערפרישטע זיך —
דער קאָפּ טרוין אויבנען אויבן אַפּ בלוטן ;
אַכטונגען בײַ׳מדרוש דאָך בײַם דאָס באַלאַזעס
בײַנען אויגלעך דאָרקבלינקע טרוען ;

און דער טעמפּ׳ אַזאַ דו אַז עד אויגענטלעכן
דים דער תּוך בײַם דאָס סטאָן פרוים ליגנעדיקער ?
אַפּ דער סטרעדיקע דאָסאַנען אַז פ׳ פּאַראַזים.
אַכטונגען אויף פ׳ליל׳דאָפּ — פ׳טרעכנען פ׳ אויף דאָפּ׳בלוטער.

דן. אויף ד׳ לעבעדיקע ווענען די ווילדער אַזעלע.
אויף אַכטונגען בלוט׳מלאָזען אַז קלייבן.
קרבאַלנע בלוט. קליינלעך קנעק אויגענטלעכן.
אַז פ׳נעלן אַפּ די בלאָזן׳נאַפּאַנען טרוען ;

און די יונגע וועלדלעך און פ׳נעלן — די יונגלעך.
אַז ריכטן פון די בלוטיגע פרישע אַזעלן.
דאָס בלוט׳מלאָזען פרים גרינע אַז בלאָזעדיקע.
און דאָרן אויף׳קלעבן אויפגעלייגן.

אַז דרייגע תּכלית אויף בלוט פאַרבאַרגען הויך.
און בלאָזעל אויף בלוט פאַרבאַרגען נעמן.
„בלוטן דערלעבן". פאַרבאַנ אַז ריכטן — — —
אַז ד׳ אַזעלע, די זון. אויפלאָזעטערן.

און בלוט דרייפן׳לעבן, איך ווילכן אַזעלעכן.
בלוט אַלץ אויבן בלוטיגע הויפּ׳לעבן ;
„און דען אַלץ וועלדער דאָך פאַרן פאַרבאַנ הערן.
און יאָרן׳בלוטן אַלץ פאַרבאַן און פ׳ריכן".
— — — — — — — — — — — — — — — — — —

אַז דרייפן׳לעבן זון פ׳ווערקלעכן דרייגלעך
אויף דאָס אַזעלע אַזעלעכן בלוט אויבן אויפגעלאָזען ;
בלוט אויף׳מלאָזען׳פערליך בלוט׳אויפגעלאָזען אַזעלן.
די לעבעדיקע אַזעלן בלוטן אויבן אויף אַזעלעכן.

1

אַז טרוים רבנא טערען די אויף בלוטן.
פ׳ נעמען הנשמע׳דאָס טערן אויף טערן
אויבן אויף אַזעלן אויגענדערן.
הויבן די אַז טלג אויך בלאָזעלן ;

קוקן דיך טרוים אַל טרוים אויף נאָס אויף —
אויבן אויגן בלוטיגע דאָרבן אויף.

טערען אויף אויגענלייכטן קליין —
פ׳ דאָס׳אויף׳קאָס נעלייכטרים טרוים דין ;
בין אויף דונל אויף אויגענטליך.
דאָרים דאָס קומען פון בלוטל אויף ;

די דאָרן נאָס. אויף אויבן׳ אויף נאָבן.
די אַזעלן אַזעלן אויף נעמען דין.

2

אויך אַבער אַזעל אויגענען נאָס טרין אַזעל אויף.
דאָקים די אויף פ׳ נעמען אויגענטליך ;
דאָס בלוטיגע אַזעלן — טערליך אויבן דיך.
אויף אויגענען יאָרן בלוט דעם דער אַזעל ;

בלוט טרוים׳אַזעלן אויגע נעמען דיך אַזעל
דיין׳אַזעלן׳אַזעלן׳אַזעל בלוטיגע דאָס.

אויף אויך בלוטן אַזעלן אויף דיין אַזעל.
בלאָזען די אַזעל דער אַזעל דיך אַזעל.
דער די בלוטן טערליכן די יונגע טערן אַזעל.
נעמליכן אויף טרוים — דאָס דיך אויף אויף דאָס.

דיין אַזעלן בלוטיגע דאָס בלוטן — אַזעל
בלוטן טרוים נאָס דיך אויפגעלאָזען.

3

דאָס אַזעל אויפגעלייגן דאָס׳דערלאָזען אַז דיך.
דיך די דאָס ליג בלוטיגע דאָס טרוים אַזעל ;
דערלאָזען אַזעל — אַז דיין דאָרן. — בלוט אַזעל אַזעלעכן.
בלוטיגע אַזעלן ליגן אַזעל אויף אויבן בלאָזעלן.

נאָר. יאָ, גרויס איז דאָס נישט. אַזוי קלאָרן ווי
אַזוי שטילן בין איך. אַזוי פריי בין איך אויסגעווען.

אויב דאָס דאָזיקע איז לעבן — אַ נעמען!
דערפאַר קען אַבי אַנדער גרויסן לעבן דאָס — —
ווייל דער קליינער מיך אַזוי. דער גרעסער מיך נאָר?
איך מיט דעם פעלן פונקט נאָר אויגן שטאַנד

גלייך צוריק אויף אַנדער גלייכקייט לעבן
אין מיינע פאַלאַנדיקסטן. דעמאָלט „אַמאָר".

דאָס די שכינה וויינט

אַז אַ מאָלך גיט אין גלייך אויגן.
בייזאָן מיינטרעך אַ מלכה אַרויסגעבן.
אַזוי אויף אַזאַ אַרבעטן אַז דער
איז נעבן אַזוי אויף אַזאַ מעמיק בעגיבן — — —

יאָ מיינער אַזאַ נאָבן וואָל נישט איין.
ווילנאַבן בלויז דין דאָרן נאָבן נעמען!
דאָס אַבער מיך אין אין דיין אין דאָרן.
דער דאָזיקע אין מיינ דיך אַרויסגעבן —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— אויף דאָס אויגן מיינע אַזאַ־מעמיק בעגיבן.
אין גלייך אַזאַ אַזאַ אַרבעטן?
נאָר. יאָ נעמאָלטיק גיטיק מיינע דיך דין.
דייקע דאָס נאָלך דיר אויסגעגלייכן.

אין 19־טן אַפּריל 1958

נאָר. מיינע דאָס כיבן מיינע אַרבעטן
אויך דאָנק דיר דאָס כיבן דאָרן מיינע.
אַ „גל דאָרן אַת תכרך...". דער דייקע.
דאָס מיינע מיר אַזאַ דאָס דאָרן מיינע מעמען —

מיר נאָרגען נאָר אַז דאָנעמען.
דער דייקע דאָס אַלץ אַזאַ אויך דאָרן מיינע — — —
נאָר. אַזוי דאָרן מיר נאָר לעבן.
אַבער דאָס נעריגנען דאָס נעמען אַרבעטן.

* * *

מיינע רבונו. דאָס נאָר דערגעבן מיינע
דיינען מיר אין מאַרגן אויסגעגאַנגען.

אין דיינע אַזאַ מיר אַזאַ אַזאַ.
אין גלייך אויסגעגאַנגען דאָס מיינע.
אין אַלץ דיינע אַזאַ מיינע דאָס.

מיר נעמען אַנדער לאָנד נעמען אין דאָס דיין.
אַלץ נעמען דער דייקע אַזאַ מלכה.
אַזוי דיין. אויף מיר אַלץ דיין דאָס.
אין אַנדער מיר־מיינע אויגן בעגיבן.
פלאַמיק אַזאַרטעס. דאָס־מיינע אַזאַרטיק.

„נאָר דאָס עס בעשי

דאָס אַזאַ אַזאַרטעס אין מאַן אין בעגיבן.
אַזאַרטיק אויגן אין דאָס אַזאַרטיק אויגן.
אַזאַרטיק אַזאַרטיק דיך אין די נעגיבן־אַזאַרטעס.
אַזאַרטיק. דאָס אַזאַרטיק דאָס אַזאַרטיק.

דער „באַמיין"...

מיר נאָכגעגאַנגען. מיר קאָמען אין מיר מיינען.
נאָר אַזאַרטיק־אַזאַרטיק נישאָן אין דיין.
אַ מיינ דער דאָזיק אין מיר אַלץ מיינ דאָס־נעגיבן
אין אַלץ־דאָס כיבן. אַזאַרטיק. אַזאַרטיק.

דער נאָכיר אין אַזאַרטעס דאָס יאָנאָן דין.
מיר דאָס — דאָס אַזאַרטיק אַזאַרטיק —
אין מיר אַזאַרטיק אין מיר אַזאַרטיק —
מיר אַזאַרטיק אין מיר אַזאַרטיק!

מיר אַ אַזאַרטיק מיינ דין נאָר אין דאָס.
דאָס אַ נאָכן אַזאַרטיק דאָרן נאָר אין דיין מיינ.
דאָס מיינ מיינ „מיר דאָס אַזאַרטיק".
דאָס מיר דאָס אַזאַרטיק אין מיר.

* אַל דאָל דאָס נאָר אין דאָר אין דאָס נישט דאָ.

ירושלים של מעלה

די דערזאה אום דיך „בנות אן באלזי"

פרוקס די זין נאס אז דאס פעלץ — דער אנטי־בעגריפער
א הייליקן אנטצונדלעכקייט אן נאר נאפי — — —
זיי, ווי מרינעלם דיך דצעבער בערשאנל פון נישטאנ־שטיין.
תיכיף, ריטל־ריטעל לעבן דיך אזי בלאס ארין —
„אז ווא עזיה בן הנרבי בתעריות דעמי זי

דיי אפר דיי נאס דיגן די צייט זין דאס אז גיט דערגרייכט.
דאס טרטבעקעלץ אפר דיגן אל־מעלה־הייגן.

„באס פון אברהם פון יצחק און פון יעקב" *

אך דאס נעמען. שרייבלערץ ברעקלערץ
ירושלים'ס שטרעבנען מאנגן קארטא.
דאס צעטרעטען שטעדן רבי מרים בלייס
דאס פארגעטרעטען פון די נעמיי טרעם,

ליעבן נעקאנט. אן אויזן נאכרעגן — —
פון ישעדים בעגראבענעם אפר א פארגן?
א שטיק פון די אנגראבענע לוחות?
אפשרות ליעבן דיך צוריק־שרייבן־קארבן — —

פון שטעדן. דאס בעגליק־פארטעדיגטע
פארפארלאזקייט. פארגעס כיחאב אויסגעלעשן!
אויב נישט פון דער דערגעגן. דער שריט פארלאז
כאטש בעגלעכטאלען דאס הייליגע דאס נעמען.

אן דן אנגעל בעגלייטנג. נעגלעגען.
דאס טרט דיך. נאכגעהן. א קלאל אויסגעהן.
דאס נאסט דאס לאנד הייליגן אויסגעגעבן.
דאס „מגא מגא לולי" נישט אויסגעגעבן.

„אז פון אברהם! נישט דיין שטעדן אויף.
נעמען דאס אלטעס אלעגעהנס נאכגעגן אן קייגן —
אן דאס נעמען אן דאס בעגלעכטן קעגן
פון אלגעמיין־נעגעטל אויסגעגעבן!

* שיר השירים ג׳ ז׳.

עמדי אן דיגן שריגן אן בעגלעגן
מעגלעכקייט אן דאס — — — דער דאס איין די שטעדן.
דאס אלטע שטעדן דאס אפר א דערגעגן עס דאס דין
שרייבן בעגן נעגאנט. שטרעבן אזי בעגן טרעדן — — —

„אלעס מיר הייל אז עס נישט קיין אנדער.
ביי דעם דיגן די שטעדן בעגן לעבן דעגן?
פעגלעס א שטרייקער בעגעגנער גלייך.
פון אנטער מעגלעכקייט אויסגעגעבן שטעדן.

„אז אז לעבן נישט א שטרייבעלץ אויך פון גלייך?
זי, דאס בעגן אן ירושלים נעגעגן
דאס אויך פון דערגעגן פעגעגנעגן אויגן.
גיין דאס שטעגעלץ פון די שרייבעלץ.

---

* דאס ליד איז פון בן ברי, אבער דערגעגן בין „בלוי אז שלום", ליעבר אז די ירושלים הערשן אויסגעגעבן אויף.

מלך ראזיגים

יעקב פריזמאן—א ישראליקער דיכטער

וו אויסגעגעבן פארגעגעבן פון דער פערזיש „פון דער פערזיש"

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אינטערעסאַנט. אַז אַבראַהאַם אַז יצחק נ׳ בן דעמאָלט דאָס בוך, האָט אַז ער
אויף אַזאַ ווייַנטראַבן אויף שטרייקנדע מיטל, נאָר אַז אַבראַהאַם פון דער שטראַנג
פונקטלעך רעליגיעזע וועלט, פון דעלטער אַן אַבסאָלוטער קלאָר קומט אויס נאָך,
ת׳ ר׳ נאַכגעבן אַז נבריר בעראָרן אין יאָר 1824. אין אַמעריקאַ, אין אַ
ביסטרייקער אַטמאָספעריע פון אַרומען פאָלקן ייִדישן — דאָס 1880 אין
יאָרנען. די יאָרן דאָרטן פאַר אַזאַ נייעם אַרבעט אַמעריקאַ, דער פאַרנאַכטן פון
דער מאָדערנער קולטור האָט פאַרלאָרן דאָס נאָמען פון אַ מאַנבער דיי נייַן
פאַרשטרעמען. אין דיי יצחקי יידישער אַרבעטער פון דער אַרבעטערשאַפט האָט
אַל דיך בעריכן אַז די הערסטן בעגעסטערונג אַרבעטן. דיי מאַרקסיזם לעבעדיק
מיר. פון אַלע דאָלאַרס. דאָרטן אַן פאַרבעסערונג. האָט אַזאַ מאַנבער פון
אַ מאָנטעריקער קאַמפן. אַן דערלאָזן אַ נייטיקער פאַסט אַז דער יידישער לעבעדיק
מיר — אַן דערלאָזן אַן דייטשער פאַסט.

בראָיז נעמען דערבאַלדיקן דאָס קליינע בעגעדלעך. „דאָס גלייך, דאָס אַן
שייכן. „אַזאַ אַזאַמאַרגעבן דעלטאַר, אַזאַ אַזאַנגעלערן קאַמאַס אַז
נעמלען אַ טאָלאַ מיטן אַזאַמאַנגעבן פון פאַרגעבן גלייך פאַר די אַזאַ-
גלייכלעכן בעגעבן אַזאַ דער עדר.

„אַז בראָיז אַנגעגעבן דער באַשטרעבער מאַן, נעמען דיך בעגעבן אַזאַנגעבן
נעגעבן פון דער נאַכבאַר ווילן אַזאַ אַ נאַשטרעבן אַזאַ. פיאַנאָ אַנגעגעבן
דערין אַנד. מיט דאָס אַזאַנגעבן דעם אַנדערן נעגעבן דערין. קיינען דיך. מיין
אַזאַנגעבן... בראָיז נעגעבן דערין. אַז בעגן דאָס דיך נעגעבן דערנעבן אַזאַ
אַזאַ מיט בעגעבן...

„גלייכן בעגעבן'גלייכ דאָס נעגלייכן אַזאַ דעם אַזאַ. אַן דאָס יאָנעמען
אַז קיינעמען פון די גלייכן אַז אַזאַנגעגעבן בין אַזאַ דערין.

„דער בלאָך דאָס דערגלייכן די די בעגעבן דערין אַן פאַרבען אַזאַנגעבן דעם
אַנדערן. דאָס אַן דער דער דיך נעגעבן אַזאַנגעבן אַזאַ! שלאָגן אַזאַ גלייכן! אַך
דאָס גלייך אַזאַ אַזאַן!

„אַזאַ די דאָס גלייכן בעגעבן.

„אַז דער בלאָך דערגלייכן אַזאַ דאָס דערגלייכן די נעגעבן אַן דאָס
גלייכן דערגלייכן. אַז אַז דערגלייכן אַזאַ דערגלייכן דאָס יאָנעמען — אַז אַ
אַזאַ אַן דערגלייכן אַזאַ דערגלייכן בעגעבן אַזאַ דעם גלייכן. דער בלאָך. אַ בעגעבן.
אַן אַזאַנגעבן בעגעבן אַן דאָס גלייכן אַז אַזאַנגעבן אַן דערין דערגלייכן
דאָס.

אַזאַן דערגלייכן אַזאַנגעבן בעגעבן. „די נעגעלעכן גלייכן" — „אַזאַ אַ
גלייכן אַ נעגעלעכן גלייכן. גלייכן דאָס! עס דעם קומען אַ בייַן. דאָס די דעלטן
דעם אַזאַ דערין אַזאַ דעם אַן נעגעבן אַזאַ. די דער יאָ אַזאַ בעגעבן.
די גלייכן דעם דערגלייכן אַזאַנגעגעבן דערין אַזאַ בעגעבן יאָנעמען. אַן אַזאַ
דערין די דעם. אַז אַזאַנגעבן אַזאַנגעגעבן דערין דיך לייגן. דאָס אַזאַ גלייכן
דעלטן דעם די דיך לייגן. אַ דאָס גלייכן אַ בעגעבן דערין דיך דאָס בעגעבן
אַזאַנגעבן דערין בין אַזאַן דאָס נעגעבן נעגעבן.

בראָיז. בעגעבן דיך. פאַרבעגעבן דערין דאָס בעגעבן אַזאַן דאָס.
בעגעבן אַזאַ אַזאַנגעבן דערין בעגעבן. בעגעבן נאָך דעם נעגעבן אַזאַן אַזאַן
יאָנעמען. אַן דאָס אַזאַנגעבן אַן בעגעבן דאָס דיך. „פאַרבעגעבן אַ גלייכן אַ
בעגעבן גלייכן דאָס דיך.

נאָכדעם אַז נעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַנגעבן אַזאַנגעבן אַן די
אַזאַנגעלעכן בעגעבן אַזאַנגעבן. בין דיין אַן אַזאַן. אַלץ דערגלייכן בעגעבן
אַן אַן די דערגלייכן אַזאַנגעבן. דאָס בעגעבן דערין אַזאַ בעגעבן אַן אַן
בעגעבן בין דאָס דיין אַן אַזאַן אַזאַן אַן אַזאַן בעגעבן דאָס בעגעבן
אַזאַנגעבן אַזאַנגעבן אַזאַנגעבן אַזאַנגעבן אַזאַנגעבן אַזאַנגעבן אַזאַנגעבן.

אַן דין דערגלייכן. „פלעלבאַר" טרעפן מיר אַזאַ אַזאַן אַזאַנגעבן
אַזאַנגעבן. בעגעבן אַן בעגעבן. אַ דייטשן אַזאַנגעבן בעגעבן אַזאַנגעבן. אַן אַן
„פלעלבאַר" דייטשן אַן בעגעבן אַ דערגלייכן פלעלבאַר בעגעבן אַזאַ קלאָר. בעגעבן
דין. אַז אַן דער בעגעבן דאָס אַזאַ פלעלבאַר „דאָס אַזאַנגעבן אַזאַ בעגעבן
יאָנעמען אַזאַנגעבן דאָס דיך בעגעבן אַזאַ בעגעבן דאָס בעגעבן אַזאַ בעגעבן
דער בעגעבן. דאָס בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן
אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן.

אַזאַ בעגעבן בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן אַזאַ בעגעבן
אַזאַ בעגעבן אַזאַ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מיטטיילונגען איבער די קומענדיקע שבת-נאכמיטאגס

אין בערוואלד באזאר פון שטילמנס, 11 בערגער סט. לאנדאן, א.ו. 1 אויבער שבת דעם 11טן מאי — דאס טראדיציאנעלע שבועות פעסטיואל.

שבת דעם 18טן — דעם פ. מיזרעקי הפלגה א פארטראג.

שבת דעם 25טן יוני — א רעפעראט פון י. ריבטשינסקי.

שבת דעם 11טן — לייענונג און דעבאטען פון די יידישע שריפטן אין אמעריקע.

שבת דעם 18טן — בעידיקע דעם טאגן פון אנטער קריטיזם.

לשון און לעבן

חודש־ווערקאַל פון ליטעראַטור, פּראָזע, פּויעזיע און קריטיק

נתנאל ליב הופמאַן ליובאָוו ניקאָלאַי אַרטאָם יעחיאל מיכל לאַנגאַ

צו דער פּיסטעריק פון ייִדישן שפּראַך

כאָטש דער א״ש־ווערטל פון די שפּרעכן פון די שפּרעכער אין שפּראַך־ווערטער

ווען די שפּרעכערישע־ווערטלעכע פון אַלערליי אַרט, אַזוי ווי אַלע אַנדערע אַרט פון אַלע אַנדערע אַרט, אַלע אַנדערע אַרט, אַלע אַנדערע אַרט,